

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ZONGULDAK – BARTIN – KARABÜK
PLANLAMA BÖLGESİ
1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI
PLAN DEĞİŞİKLİĞİ GEREKÇE RAPORU

2021

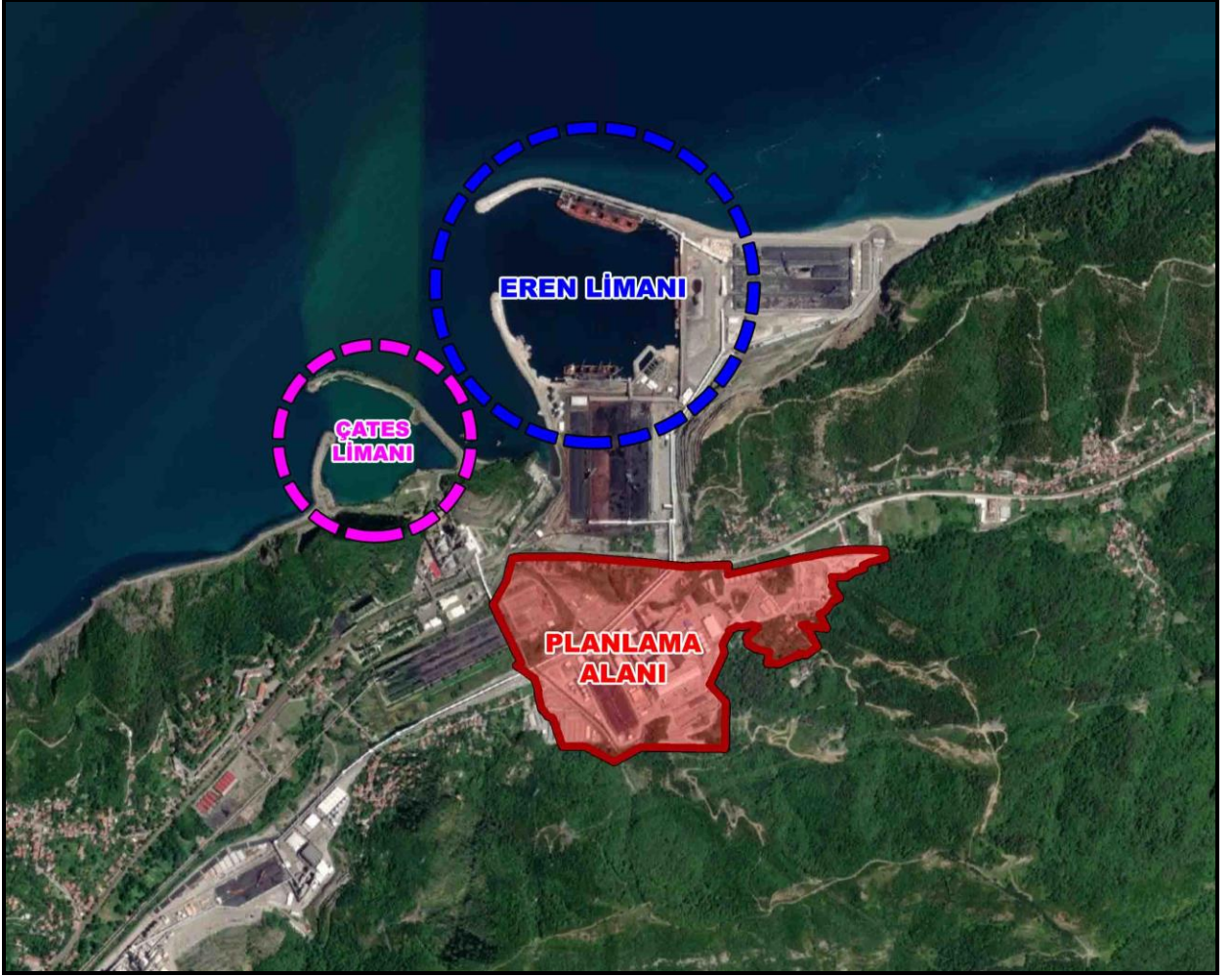
1. PLANLAMA ALANI TANIMI

Plan değişikliğine konu alan, Zonguldak İli, Kilimli İlçesi, Muslu Beldesi sınırları içerisinde kalmaktadır.

Alan 1/100.000 ölçekli ülke koordinatlı (Ed-50) E27 paftasında yer almaktadır.

Plan değişikliğine konu alan Muslu beldesi yerleşim alanlarının batısında, Zonguldak merkeze yaklaşık 13 km. mesafede yer almaktadır. Alandan güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda Zonguldak-Hisarönü yolu geçişi ile kuzeyinden demiryolu geçişi bulunmaktadır. Alanın batısı Çatalağzı belediye sınırına dayanmaktadır.

Şekil 1: Planlama Alanına Ait Uydu Görüntüsü

Plan değişikliğine konu bölgede mevcutta Eren Enerji ve Çates'e ait enerji üretim tesisleri (termik santral alanları) bulunmaktadır. Yine bölgenin kıyı kesiminde Çates Limanı ile Eren Limanı ile liman geri saha, depolama ve termik santral alanlarıyla bağlantılı kullanımlar yer almaktadır. Plan değişikliğine konu bölgenin güneyinde orman alanları yer almaktadır.

Plan değişikliğine konu bölge içerisinde kalan alanların büyük bölümü Eren Enerji A.Ş. mülkiyetinde veya kullanım hakkı/tahsisi Eren Enerji A.Ş.'de olan alanlardan oluşmaktadır.

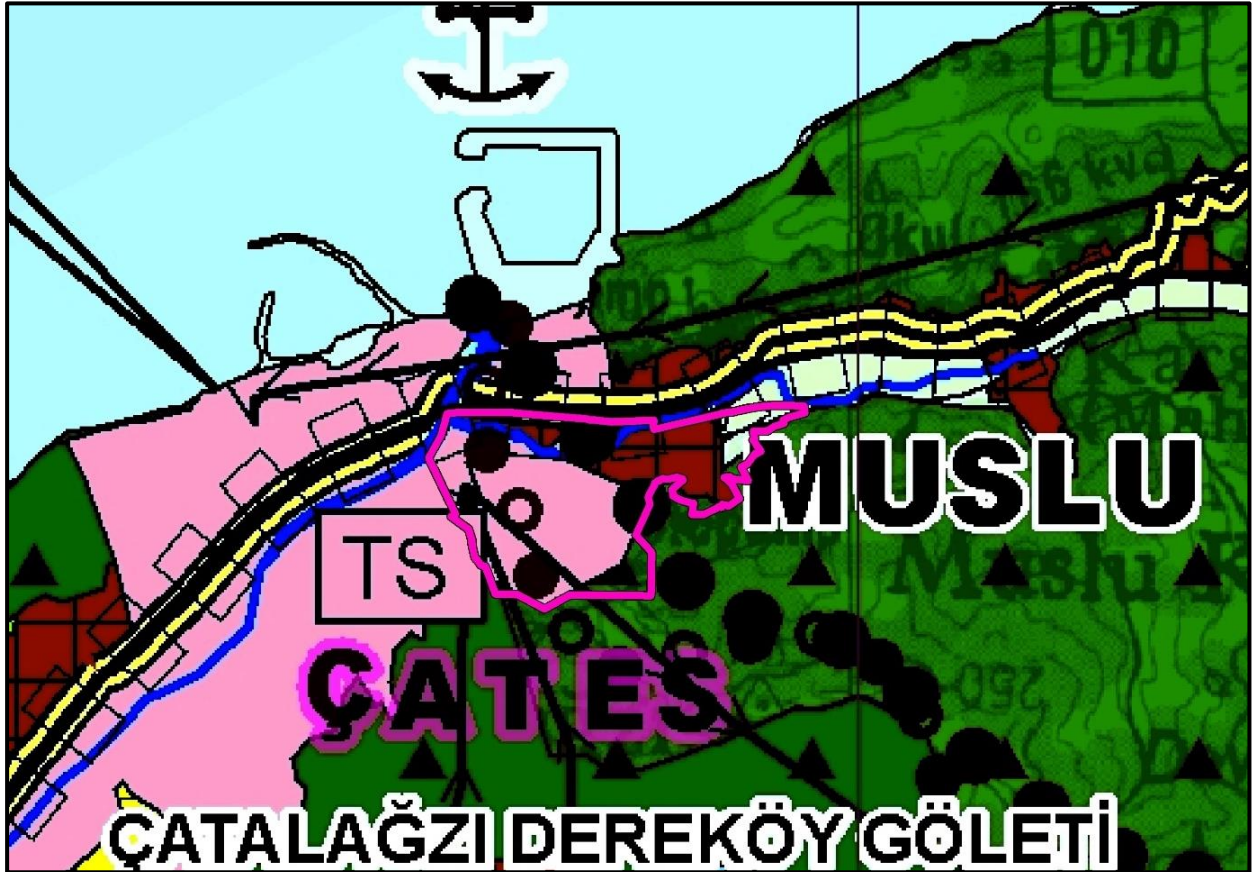
2. ÜST ÖLÇEK PLAN KARARLARI

2.1. Zonguldak – Bartın – Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı

Planlama alanını da kapsayan Zonguldak – Bartın – Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 12.05.2009 tarihinde onaylanmıştır. Sonraki tarihlerde çevre düzeni planında çeşitli değişiklikler yapılmış olmasına rağmen, söz konusu değişiklikler planlamaya konu alanı kapsamamaktadır.

Bölgeye ilişkin üst kademe plan olan söz konusu çevre düzeni planında ana kullanım kararları olarak plan değişikliğine konu alanın batı bölümü “Termik Santral Alanı”, doğu bölümü ise “Kentsel Yerleşik Alan” olarak yer almaktadır. Alanın güney kısımlarında orman alanları yer almaktadır.

Şekil 2: Zonguldak – Bartın – Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı

3. PLAN GEREKÇESİ VE PLANLAMA KARARLARI

Plan değişikliğine konu alanın içinde kaldığı bölgede Çatalağzı termik santralının yanı sıra Eren Enerji tarafından yapılmış ve faaliyette bulunan toplam 3 adet enerji üretim tesisi/termik santral bulunmaktadır. Söz konusu tesisler toplamda ülkemizin elektrik ihtiyacının karşılanmasında önemli bir yere sahiptir.

Bölge son dönemde yapılan enerji üretim tesisleri ve büyük ölçekli liman yatırımları nedeniyle önemli bir üretim merkezi haline gelmiştir.

Söz konusu tesislerle bağlantılı olarak özellikle bölge içerisinde büyük oranda mülkiyet sahibi olan Eren Enerji Elektrik Üretim AŞ.'nin bölgede üretime yönelik yeni yatırım talepleri bulunmaktadır.

Bunlardan birisi de proje yatırım bedeli yaklaşık 400 milyon USD olan bir Kâğıt Üretim Tesisi kurulması talebidir.

Plan değişikliğine konu bölgede meri 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında “Enerji Üretim Alanı” olarak planlanmış olan alanda mevcut durumda Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş tarafından inşa edilerek faal hale getirilen ZETES-3 santrali olarak adlandırılan 2 X 700 MW Kurulu gücünde (4.Ünite- 5. Ünite) Süper Kritik Pülverize Kömürlü Santral yer almaktadır. İthal kömüre dayalı “Zonguldak Eren Termik Santrali Zetes III” projesi faaliyeti ile ilgili olarak 30.11.2012 tarihinde “ÇED Olumlu Belgesi” verilmiştir. ZETES-3 santrali 4. Ünite 30.06.2016 tarihinde, 5.Ünite 11.08.2016 tarihinde üretime alınmıştır.

Kâğıt, kültürel ve sanayi alanındaki yeri ile insanlığın en önemli ihtiyaç maddelerinden biri olup, kâğıt sanayinin gelişmesi bir ülkenin sanayi ve kültürel gelişmişlik düzeylerinin belirleyici unsurlarından biri olarak kabul edilmektedir. Kâğıt sektörü; odun, yıllık bitkiler ve atık kâğıt hammaddelerinden selüloz, odun hamuru, eski kâğıt hamuru üretilmesi ve bu ara ürünlerin değişik mekanik, kimyasal işlemlerle kâğıda dönüştürülmesine kadar geçen aşamaları içeren sanayi koludur.

Ülkemizde atık kâğıt toplanması ve kullanımı 1980’li yıllardan sonra gelişmeye başlamış olup, atık kâğıdın hammadde olarak kullanımı özel sektör tarafından daha çok tercih edilmektedir. 1990 yılında SEKA’nın atık kâğıt alımındaki payı %16, özel sektörün ise % 84 iken, 2001 yılında SEKA’nın payı % 5’e düşmüş, özel sektörün payı ise % 95’e yükselmiştir. Atık kâğıt kullanımında her geçen yıl biraz daha artış sağlansa da halen ülkemizde doğru yöntemlerle toplanmadığı için sanayiye geri dönüş oranı düşük kalmaktadır. Ancak sektörün geneli açısından yerli atık kâğıt kullanımının, dolayısıyla geri kazanım oranının artması önemli bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Atık kâğıt, üretimde diğer hammaddelerle karıştırılarak kullanılabilirdiği gibi gelişen teknoloji sonucu %100 atık kâğıt kullanılarak elde edilen ürün sayısı artmaktadır. Özellikle ambalaj kâğıdı ve karton türlerinde atık kâğıt kullanımı daha yaygındır. Kullanılmış kâğıtların geri kazanılmasıyla yeni iş alanları doğmaktadır ve çöp depolama alanlarının ömrü uzamaktadır. Bir ton kâğıdın geri kazanılmasıyla 3-4 m³ çöp depolama alanı korunmaktadır. Kullanılmış kâğıtları geri kazanırken iyi bir plan yapıp, birinci elden cinslerine ayrılarak depolanması gerekmektedir. Çünkü kullanılmış kâğıtların toplanması ve taşınması en büyük maliyeti oluşturur. Planlama doğru ve sağlıklı yapılmazsa geri dönüşüm maliyeti çok yüksek olur. Cinslerine ayrılmadan toplanan karışık atık kâğıtlar daha çok katma değeri düşük olan gri karton, imitasyon kraft, şrenz, fluting, testliner ve kroma karton gibi kâğıt türlerinin üretiminde kullanılmaktadır. Oysa cinslerine ayrılarak depolanmış olan atık kâğıdın açma, mürekkep giderme, temizleme ve beyazlatma kademelerinden geçilerek katma değeri daha yüksek olan kâğıt türlerinin üretiminde kullanılması mümkün olmaktadır. Dolayısıyla atık kâğıtların cinslerine göre toplanarak depolanması ve bunları işleyecek sistemlere sahip olunabilmesi çok önemlidir. Tesisin kâğıt üretimi ile ülke ekonomisine sağlayacağı katkıların yanı sıra, hammadde olarak, tek başına ekonomik değeri olmayan ve tamamen atıl durumda olan kullanılmış kâğıtların kullanılması da çevre açısından önem arz etmektedir. Ayrıca, yatırımın yapılacağı yörede istihdam ve gelişme sağlanacağından, proje sahasının bulunduğu yörenin yerel yönetimlerine kaynak girdisi sağlanmış olunacaktır.

Kurulması planlanan kâğıt üretim tesisinde %40 Testliner üretimi ve %60 Fluting üretimi yapılması planlanmakta olup, faaliyet kapsamında yapılacak olan üretim 675.000 ton/yıldır.

Kurulması planlanan kâğıt üretim tesisinin ciddi bir miktarda elektrik, su ve buhar ihtiyacı olacaktır. Su ihtiyacı hâlihazırda bulunan Eren Enerji Su hazırlama Ünitesinden temin edilecektir. Ayrıca yine tesisin elektrik ve buhar ihtiyacı hâlihazırda işletilen Zetes III elektrik üretim tesisinden temin edilecektir. Su ve buhar ihtiyaçlarının mevcut tesislerden temin edilecek olması sebebi ile alanın batısında bulunan mevcut termik santral alanına yakın bir yer seçimi yapılmıştır. Böylece tesisin elektrik, su ve buhar ihtiyacının termik santralden sağlanacak olması ilave bir proses inşa edilmesi ihtiyacını ortadan kaldıracaktır. Kurulması planlanan kâğıt üretim tesisinin yurt içi ve yurt dışı hammadde ve ürün sevkiyatları ağırlıklı olarak denizyolu ile yapılacaktır. Alanın kuzeyinde 13,5 milyon ton kapasiteli Eren Limanı'nın bulunması hem ürün ve hammadde sevkiyatı açısından kolaylık sağlayacak hem de sevkiyat esnasında oluşacak yakıt tüketimi ve emisyon salınımı azalacaktır.

Tesisin kâğıt üretimi ile ülke ekonomisine sağlayacağı katkıların yanı sıra, hammadde olarak, tek başına ekonomik değeri olmayan ve tamamen atıl durumda olan kullanılmış kâğıtların kullanılması da çevre açısından önem arz etmektedir. Ayrıca, yatırımın yapılacağı yörede istihdam

ve gelişme sağlanacağından, proje sahasının bulunduğu yöreye kaynak girdisi sağlanmış olacaktır. Projenin inşaat aşamasında 300 kişinin, işletme aşamasında ise 150 kişinin çalıştırılması planlanmaktadır.

Alanın kara, deniz ve demiryolu ulaşımının kuvvetli olması, yakınında büyük çaplı bir liman alanının ve mevcut termik santral alanının bulunması gibi potansiyeller göz önünde bulundurulduğunda; bölgede kâğıt üretim tesisi yatırımının yapılması bölge ve ülke kaynakları ile ekonomisi açısından faydalı olacaktır.

Bunun yanı sıra planlamaya konu alanın kuzeybatısında Eren Limanının güneyinde kalan ve mevcutta termik santral liman geri saha depolama alanları ve demiryolu geçişi ile alanın güneybatısındaki mevcut termik santral alanı arasında kalan bölge meri Zonguldak – Bartın – Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda kentsel yerleşik alan olarak planlanmıştır. Söz konusu alanda mevcutta çok az bir yapılaşma bulunmakta ve mülkiyetlerin büyük bölümü Eren Enerji Elektrik Üretim AŞ 'ye aittir. Söz konusu alan mevcut durum itibariyle liman ve geri saha depolama alanları ile sanayi ve termik santral alanları ortasında kalmaktadır. Yine bu alan doğusunda yer alan Muslu beldesi dahilindeki kentsel yerleşik ve gelişme alanlarından kopuk bir bölgedir. Bu yönleriyle söz konusu bölgenin yerleşim alanları olarak kalması plan bütünlüğü de dikkate alındığından uygun olmayacaktır.

Bu bölgede de sanayi, depolama ve enerji üretim tesisleri yapılması planlanmakta olup, böylece hem onaylı planlarda belirlenen kullanım kararları hem de yapılması planlanan sanayi depolama ve enerji üretim tesisleri açısından da birbirleri ile ilişkili kullanım kararına sahip alanlar düzenlenmesi ile plan kapsamında bir bütünlük sağlanmış olacaktır.

Bölge içerisindeki bu türdeki önemli yatırımlar ile birlikte bölgedeki değişim ve gelişimde hızlanmış olup, bu duruma paralel olarak zaman içerisinde bölgeye ilişkin planların da gözden geçirilmesi, yatırım talepleri ile mekânsal yansımaları da dikkate alınarak bazı değişikliklerin yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Plan değişikliğinin konu alanın bulunduğu bölge, konumu, ulaşım bağlantıları, bölge içindeki ve yakın çevresindeki üretim tesislerinin varlığı dikkate alındığında bölgede üretime yönelik sanayi ve enerji üretim tesislerinin olmasının uygun olduğu değerlendirilmiştir.

Yukarıda belirtilen hususlar bölgede planlanan üretim tesislerinin ülke ve bölge ekonomisine sağlayacağı katkı ile kamu yararına olduğu da dikkate alınarak bölgedeki plan kararlarında bahse konu yatırım talepleri de dikkate alınarak bölgeye ilişkin plan kararlarında düzenlemeye gidilmiştir.

14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ve Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli ÇDP amaç, ilke ve stratejileri çerçevesinde yapılan incelemeler ve değerlendirmeler neticesinde; 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının E27 numaralı Plan Paftasında; “Termik Santral Alanı” ile “Kentsel Yerleşik Alan”da kalan yaklaşık 55 hektarlık alan söz konusu alandaki yapılaşma ve mülkiyet durumu ile kamu yararı göz önünde bulundurularak “Sanayi ve Depolama Bölgesi” ile “Enerji Üretim Alanı” olarak düzenlenmiştir.

Şekil 3: 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği

